

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 นี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีแบบแผนการวิจัยแบบ One - shot Case Study คือ กลุ่มเดียวทดสอบหลัง (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553 : 143-144) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาวิจัย คือ ครูผู้สอนรายวิชาแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 22 คน ซึ่งผู้วิจัยทำการทดลอง ณ โรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมแนะแนวครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียดหลังจากได้รับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียดที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกและการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียดที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวและเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวข้อ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม และข้อ 3 ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทที่ 1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครู มีจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ 1) แผนการนิเทศแบบคลินิก 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก 3) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนว 4) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว 5) แบบบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนว 6) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกและการจัดกิจกรรมแนะแนว ประเภทที่ 2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียน มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนว หลังจากได้รับการนิเทศแบบคลินิก 2) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวข้อ 2 เพื่อให้ผู้เรียน

สามารถวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม และข้อ 3 ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีการนำเสนอข้อมูลเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหาจากแผนการนิเทศแบบคลินิก โดย ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเป็นแบบพรรณนาความ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก ใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ (%) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนว ใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ (%) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยนำคะแนนของครูมาหาค่าร้อยละ (%) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีการนิเทศแบบคลินิกและการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเป็นแบบพรรณนาความตามประเด็นความคิดเห็น และ 2) ด้านนักเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนว หลังจากได้รับการนิเทศแบบคลินิก ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวข้อ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม และข้อ 3 ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียดอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 88.89 คะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 13.33 คะแนน
2. ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมแนะแนวครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียดอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 91.11 คะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 13.67 คะแนน
3. ความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00$)

4. ความสามารถในการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียดอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

5. ความคิดเห็นของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียดที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกคือ มีความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและความต้องการของนักเรียน สามารถนำความรู้ไปขยายผลและเผยแพร่ให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเพื่อให้มีการนิเทศที่เป็นรูปแบบชัดเจนและสามารถพัฒนาศักยภาพของครูได้จริง ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ในช่วงแรกครูผู้สอนจะเกิดความรู้สึกประหม่าเพราะไม่เคยได้รับการนิเทศ ในรูปแบบนี้และรู้สึกไม่สบายใจเมื่อผู้นิเทศให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องที่พบในแต่ละสัปดาห์ แต่ในระยะหนึ่งครูผู้สอนก็สามารถปรับตัวได้ และสามารถแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเต็มที่

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียดที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวคือ มีความเหมาะสมดี เนื่องจากมีกิจกรรมหลากหลาย เหมาะสมกับวัย เข้ากับสถานการณ์ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนมีการการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวให้กับเพื่อนครูที่สนใจ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเล่าสู่กันฟังอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูในกลุ่มสาระอื่นได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ต่อไป ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ขาดสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสม เช่น เครื่องฉายวีดิทัศน์หรือเครื่องเล่นเพลง เป็นต้น ทางโรงเรียนควรจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

6. ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียดที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.04)

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวข้อ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม และข้อ 3 ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.20) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.39) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.21)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียดอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยวิทยากรผู้มากความสามารถ ส่งเสริมให้ครูได้มีการฝึกปฏิบัติจริงหลังจากนั้นได้มีผู้นิเทศเข้าสังเกตการสอนและนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนกัน มีการประชุมกันทุกสัปดาห์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ มีการเสนอข้อบกพร่องหรือปัญหาจากนั้นร่วมกันหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของวัชร่า เล่าเรียนดี (2554 : 91-92) ที่กล่าวไว้ว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง โดยเริ่มด้วยการพูดคุยปรึกษาหารือกันระหว่างครูกับผู้นิเทศเกี่ยวกับแผนการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู เกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นที่มีการสังเกต ซึ่งสอดคล้องกับสุภัทรา จิตรพงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยพบว่าครูระดับประถมศึกษาที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิกมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับแซมปี (Schampp P.G. 1985, อ้างถึงใน อรรณพ เหมือนสุใจ 2545 : 59) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ในงานที่ทำ : วิเคราะห์การแสวงหาความรู้ของครูโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์เกณฑ์ที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อใช้ในการสอนได้ประสบผลสำเร็จ

2. ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมแนะแนวครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียดอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง อีกทั้งได้มีผู้นิเทศเข้าสังเกตการสอนและประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ส่งผลให้การจัดกิจกรรมมีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ วัชร่า เล่าเรียนดี (2544 : 3) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การสังเกตการสอน เป็นการสังเกตในขณะที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา จิตรพงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่าครูระดับประถมศึกษาที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิกมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียด โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีพื้นฐานด้านการสอนมาเป็นเวลานานพอสมควร จึงมีประสบการณ์ในด้านการเขียนแผนมาแล้ว ดังนั้นเมื่อได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง อีกทั้งได้ดูตัวอย่างแผน และได้ทดลองเขียนแผนการจัด

กิจกรรมแนะแนวจึงส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ยังมีการเข้าสังเกตการสอนด้วยวิธีการนิเทศแบบคลินิกซึ่งเน้นให้ผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือดูแลครูผู้สอน รวมถึงการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จึงสามารถในคำแนะนำได้ ทำให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการเขียนแผนอยู่ในระดับดี ซึ่งตามแนวการจัดกิจกรรมแนะแนวของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 20) ได้กล่าวไว้ว่า ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนวิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วัสดุทัศนของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากนั้นจึงกำหนดจุดประสงค์เพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภัทรา จิตรเพ่ง (2549 : บทคัดย่อ) ครูระดับประถมศึกษาที่มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวอยู่ในระดับดีและสามารถจัดกิจกรรมแนะแนวได้ และงานวิจัยของสุทธิพร วิจิตรพันธุ์ (2549 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของครูผู้สอนเห็นด้วยมากที่สุด ด้านแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความสามารถในการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งลีเสียดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูได้รับความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการและนำความรู้มาปฏิบัติจริง โดยมีการนิเทศแบบคลินิกซึ่งผู้นิเทศจะเป็นผู้แนะนำและให้การดูแลช่วยเหลือหากมีปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมให้ครูสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : 2) กล่าวว่า ขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ 2) ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย และ 3) ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น โดยครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมแนะแนวให้อยู่ในขอบข่ายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวัฒนา ราชคม (2546 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่าครูที่ได้การพัฒนาการเรียนการสอนโดยกระบวนการนิเทศการสอนแบบคลินิก มีพฤติกรรม การสอนดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศการสอน ร้อยละ 17.05 2) และผลการวิจัยของน้ำเย็น เหลืองประเสริฐ (2546 : บทคัดย่อ) หลังจากการนำกระบวนการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ พบว่า 1) ครูมีสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสุภัทรา จิตรเพ่ง (2549 : บทคัดย่อ) ได้มีความเห็นว่าการนิเทศแบบคลินิกทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมแนะแนวได้ดี

5. ความคิดเห็นของครูโรงเรียนบ้านทุ่งลีเสียดที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกและการจัดกิจกรรมแนะแนว พบว่าครูมีความเห็นว่าการนิเทศและขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิกกับ

สภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามตัวชี้วัด กิจกรรมแนะแนวมีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการนิเทศแบบคลินิกที่นำมาใช้ใน โรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาลดจนสามารถพัฒนาการจัดการกิจกรรมแนะแนวของครูได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สมควรที่จะนำไปขยายผลและต่อยอดให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ปัญหาที่พบ คือ ปัญหาด้านจำนวนนักเรียน และการขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็น ทาง โรงเรียนควรจัดสรรให้เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวัชรา เล่าเรียนดี (2545 : 138) ที่ได้ กล่าวถึง การนิเทศแบบคลินิกว่า เป็นกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนในชั้นเรียนโดยตรง เริ่มด้วยการพูดคุย ปรึกษาหารือกันระหว่างครูกับผู้นิเทศ เกี่ยวกับ แผนการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู โดย เป็นระบบตามกระบวนการ และต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุผลตามเกณฑ์ที่พึงพอใจ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุทธิพร วิจิตรพันธุ์ (2549 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของครูผู้สอนเห็นด้วยมากที่สุด ด้านแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และของ สุภัทรา จิตรพงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) โดยมีความเห็นว่า การนิเทศแบบคลินิกทำให้ครูสามารถจัด กิจกรรมแนะแนวได้ดี และกิจกรรมแนะแนวสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนได้

6. ความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียดที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนว อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 1 ขั้นตอน การจัดการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน ข้อ 2 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถ ในการเรียนรู้และปฏิบัติตามขั้นตอนได้ ข้อ 3 กิจกรรมที่ครูจัดตรงกับความต้องการของนักเรียน ข้อ 5 สื่อประกอบการจัดกิจกรรมมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ข้อ 6 นักเรียนมีความ กระตือรือร้นและต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ข้อ 7 นักเรียนสนุกและมีความสุขใน การเรียน ข้อ 9 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการใช้ชีวิตมากขึ้น และข้อ 10 นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรม แนะแนวทางโรงเรียนมิได้มีการจัดที่ตรงตามรูปแบบมาเป็นเวลานาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอาจทำ ให้ระยะแรกนักเรียนเกิดความไม่เข้าใจหรือยังปรับตัวไม่ได้ แต่เมื่อได้ปฏิบัติกิจกรรมในระยะเวลา หนึ่งก็ทำให้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และบางห้องเรียนมีจำนวนคนน้อยทำให้ในบางกิจกรรมไม่มื ความสนุกสนาน เมื่อเปรียบเทียบกับบางห้องที่มีจำนวนคนเหมาะสมนักเรียนจะตื่นเต้นและ สนุกสนานในการทำกิจกรรมมากประกอบกับครูผู้สอนเพิ่มฝึกปฏิบัติกิจกรรมจึงทำให้เกิดความ สบายในบางขั้นตอน แต่เมื่อได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการนิเทศมาประยุกต์ใช้และ ปฏิบัติจริงเกิดความแปลกใหม่และกระตุ้นความสนใจ นักเรียนคิดว่ากิจกรรมที่ครูสอนมีประโยชน์

ครูให้ความช่วยเหลือและแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนเข้าใจกิจกรรมที่ครูสอน นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 7) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้โดยรู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งส่งเสริม และเติมเต็มให้ผู้เรียนด้วยการลงมือปฏิบัติจริงตามความต้องการ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข จึงทำให้ในภาพรวมผลปรากฏว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพร วิจิตรพันธุ์ (2549 : บทคัดย่อ) และสุภัทรา จิตรพงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ที่มีผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยภาพรวมนักเรียนเรียนรวมมีความพึงพอใจ และมีความคิดเห็นทางบวกต่อการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว โดยมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวข้อ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม และข้อ 3 ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยภาพรวมพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 22 คน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเรื่องของพฤติกรรมที่ต้องฝึกฝนและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยมุ่งหวังพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะ 5 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 6-7) ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับสุภัทรา จิตรพงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่านักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นทางบวกต่อการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว โดยมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และการนิเทศแบบคลินิกทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมแนะแนวได้ดี กิจกรรมแนะแนวสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูโรงเรียนบ้านทุ่งสี่เสียด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปในรูปแบบของข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การนิเทศแบบคลินิกสามารถพัฒนาศักยภาพการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูได้จริงทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการเขียนแผน และความสามารถในการจัดกิจกรรม ดังนั้นทางโรงเรียนจึงควรจัดอบรมและนำเทคนิคการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
2. จากผลการวิจัยพบว่า การนำการนิเทศแบบคลินิกเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาได้ ซึ่งหากนำไปใช้กับการจัดกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาก็น่าจะสามารถพัฒนาได้เช่นกัน
3. จากผลการวิจัยพบว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศที่ต้องอาศัยความสมัครใจของครูผู้สอนที่พร้อมจะพัฒนาตนเอง ประกอบกับผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการทำงานที่เป็นระบบ บรรยากาศในองค์กรมีความเป็นมิตรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อีกทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งครูและผู้นิเทศจะต้องมีทักษะและความรู้ด้านการนิเทศการสอนอย่างแท้จริงจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการนำกระบวนการนิเทศไปปรับใช้ไม่ว่าจะกลุ่มงานใดก็ตามจะต้องทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับลักษณะของกระบวนการการปฏิบัติงานจึงจะมีประสิทธิภาพ
4. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ข้อจำกัดด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และข้อจำกัดด้านจำนวนนักเรียน ซึ่งทั้งสองปัญหานี้เป็นปัญหาในระดับโรงเรียน ทั้งด้านงบประมาณและด้านปัจจัยภายนอกที่ส่งผลให้มีจำนวนนักเรียนเข้ามาเรียนน้อย ต้องมีการวางแผนในระยะยาว ประกอบกับทุกฝ่ายต้องตระหนักและร่วมกันแก้ปัญหานี้อย่างจริงจังจึงจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้อย่างตรงจุด และไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวม ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารและคณะครูต้องมีส่วนร่วมในการรับรู้แก้ไขปัญหาดลอดจนปรึกษาหารือเพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาสถานศึกษา อาจจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติการตามที่จะเห็นสมควรในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำกรณีศึกษาแบบคลินิกมาใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดกิจกรรมแนะแนวของครูในระดับประถมศึกษา
3. ควรมีการประชุมปรึกษาหารือและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่ต้องการนำกระบวนการนิเทศแบบคลินิกไปใช้ในการพัฒนางาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี
4. ในการจัดกิจกรรมแนะแนวหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาใดก็ตามสื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มีความจำเป็นจึงควรได้รับการสนับสนุนให้เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ และในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมที่ต้องใช้จำนวนคนมากกิจกรรมนั้นจึงจะมีประสิทธิภาพหรือบรรลุวัตถุประสงค์ก็อาจปรับให้มีการเรียนรวมกันในระดับชั้นที่ใกล้เคียงกันได้ ทั้งนี้ต้องอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอนและคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ